OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Gäller för: Skaraborgs Sjukhus
Innehållsansvar: Therese Mård, (thete), Hygiensjuksköterska
Granskad av: Pernilla Eriksson, (perer13), Specialistläkare
Godkänd av: Annette Trenge Jarlshammar, (anntr2), Utvecklingschef
Giltig från: 2026-11-09
Giltig till: 2028-09-30

Spoldesinfektor och diskdesinfektor - kvalitetssäkring

Förändringar sedan föregående version

Uppdatering av länkar.

Bakgrund och syfte

Gods och instrument avsedda för flergångsbruk ska rengöras och desinfekteras efter användning. Desinfektion med fuktig värme är den mest effektiva, ekonomiska och miljövänliga metoden att avdöda mikroorganismer och förhindra smittspridning. För det ändamålet används spol- och diskdesinfektorer. Dessa klassificeras som medicintekniska produkter och omges av ett antal lagar och regler (1, 2, 3).

Syftet med denna rutin är att beskriva hur kvalitetssäkring av spol- och diskdesinfektorer ska dokumenteras och följas upp.

Utförande

Loggbok

För varje spol- och diskdesinfektor ska det finnas en loggbok märkt "Kvalitetssäkring av desinfektor". Loggboken ska vara kopplad till den enskilda maskinen genom maskinens ID-nummer eller serienummer samt finnas lätt tillgänglig för verksamheten, teknisk personal och leverantör (4, 5).

Innehåll:

- bruksanvisning/instruktionsbok

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

- checklista för daglig kontroll av spol-och diskdesinfektor
- produktinformation om disk- och tork-/sköljmedel som används
- namn på enhetens huvudansvarig/medansvarig
- kontaktuppgifter till ansvarig för årligt förebyggande underhåll
- dokumentation/protokoll av service- och reparationsarbete samt årligt förebyggande underhåll
- valideringsdokumentation/installationsdokument utfärdat av leverantör
- vid felanmälan dokumentera eventuella felkoder samt tidpunkt och signatur.

Dokumentation som inkommer i dataformat, som inte bedöms behöva finnas utskrivet i pappersform i direkt anslutning till desinfektorn, sparas i datafilsmappar på respektive enhet. I dessa fall ska det tydligt framgå i loggboken var informationen finns tillgänglig (4, 5).

Daglig kontroll

Med daglig kontroll avses den kontroll som utförs de dagar verksamhet bedrivs på enheten. Genomförd kontroll ska dokumenteras och sparas i loggboken (4, 5).

Checklistor kan utformas enligt förslag i följande bilagor:

- Bilaga 1. Checklista- Daglig kontroll av spoldesinfektor
- Bilaga 2. Checklista- Daglig kontroll av diskdesinfektor
- Bilaga 3. Avvikelserapportering för spol- och diskdesinfektorer

Ansvar

Verksamhetschef/enhetschef ansvarar för att:

- Denna rutin är känd och följs av alla medarbetare.
- All personal som använder desinfektorer får utbildning avseende skötsel, tillåten godstyp, korrekt lastning samt

hur godset ska hanteras före och efter rengörings- och desinfektionsprocessen
- Dagliga kontroller av spol- och diskdesinfektorer utförs av vårdpersonal
- Förebyggande underhåll och upprepad processkontroll utförs regelbundet av teknisk personal, minst en gång per år, samt efter ingrepp som påverkar rengörings- eller desinfektionsförmågan
- Tre valideringstester utförs vid nyinstallation innan maskinen tas i bruk: installationskontroll, funktionskontroll och processkontroll. Om maskinen flyttas eller genomgår en omfattande reparation ska nya tester utföras. Dessa utförs av teknisk personal
- Skriftlig anvisning för användning och skötsel av desinfektorerna finns tillgänglig
- Loggbok finns för varje maskin (1, 3, 4, 5, 6).

Verksamhetschef är ytterst ansvarig för att rutinen följs.
Eventuella avsteg rapporteras i MedControlPro.

Viktig information vid användning av spol- och diskdesinfektorer

- Rostigt gods uppnår inte avsedd renhetsgrad. Rostigt gods får aldrig lastas i maskinen eftersom rost kan överföras mellan instrument och maskin.
- Porösa material såsom textilier, disktrasor, städmaterial, tvättsvampar och skumplast får aldrig processas i maskinen. De uppnår inte avsedd renhetsgrad, värmebelastningen blir felaktig. Poröst material kan också skada maskinen.
- Avlägsna eventuell tejp och liknande material från godset som ska diskas.
- Smutsigt gods bör rengöras så snart som möjligt efter användning. Diska ofta då intorkad smuts försvårar rengöringen.

- Rengöring är en förutsättning för desinfektion. Om godset inte blir synligt rent kan desinfektionseffekten inte säkerställas, eftersom smuts kan skydda mikroorganismer från värme och därmed påverka desinfektionsprocessen. Om gods har vänts fel under processen och fyllts med vatten ska allt gods i maskinen diskas om (1, 3, 6).

För ytterligare information hänvisas till avsnittet Desinfektionsapparatur i Vårdhandboken, Vägledning för desinfektion i vården samt Utbildningsmaterial om disk- och spoldesinfektorer. (1, 3, 6)

Källförteckning

1. Vårdhandboken. Desinfektionsapparatur [Internet]. Stockholm: Inera; 2026 [citerad 17 september 2026]. Hämtad från: https://www.vardhandboken.se/vardhygien-infektioner-och-smittspridning/desinfektion-och-sterilisering/desinfektionsapparatur/

1. Vårdhandboken. Medicintekniska produkter och mikrobiell renhet [Internet]. Stockholm: Inera; 2026 [citerad 17 september 2026]. Hämtad från: https://www.vardhandboken.se/vardhygien-infektioner-och-smittspridning/desinfektion-och-sterilisering/medicintekniska-produkter-och-mikrobiell-renhet/
2. Nationell arbetsgrupp (NAG) Vårdhygien. Vägledning för desinfektion i vården [Internet]. Stockholm: Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård, NSG Patientsäkerhet; 2024 [citerad 17 september 2026]. Tillgänglig från: https://mellanarkiv-offentlig.vgregion.se/alfresco/s/archive/stream/public/v1/source/available/sofia/sas198-1710599037-612/surrogate/Desinfektion-i-varden-vagledning.pdf
3. Svenska institutet för standarder. Processer för rengöring, desinfektion och sterilisering: validering och rutinkontroll inom svensk vård och omsorg. SIS-TR 46:2014 [Internet]. Utg. 1. Stockholm: Svenska institutet för standarder; 2014 [citerad 17 september 2026]. 92 s. Artikelnummer: STD-101460.

Tillgänglig från: https://www.sis.se/produkter/halso-och-sjukvard/sterilisering/allmant/sistr462014/

4. Svenska institutet för standarder. SS-EN ISO 15883-serien: Disk- och spoldesinfektorer. Stockholm: Svenska institutet för standarder; [citerad 17 september 2026]. Tillgänglig från: https://www.sis.se/sok/#q=disk-%20och%20spoldesinfektorer&sub=false&s=active&t=standards&c=&l=&i=&p=
5. Svensk Förening för Vårdhygien. Utbildningsmaterial om disk- och spoldesinfektorer (2024) [Internet]. Uppsala: Svensk Förening för Vårdhygien; 2024 [citerad 17 september 2026]. Tillgänglig från: https://sfvh.se/Utbildning-disk-spoldesinfektorer

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Skaraborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Therese Mård, (thete), Hygiensjuksköterska

Granskad av: Pernilla Eriksson, (perer13), Specialistläkare

Godkänd av: Annette Trenge Jarlshammar, (anntr2), Utvecklingschef

Dokument-ID: SKAS9729-602154698-17

Version: 11.0

Giltig från: 2026-11-09

Giltig till: 2028-09-30